DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas externas: Practicum				
Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	P02G110V01981			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	48	OB	4	An
Lingua de impartición				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Barcala Furelos, Roberto Jesús			
Profesorado	Barcala Furelos, Roberto Jesús			
Correo-e	roberto.barcala@edu.xunta.es			
Web				
Descrición xeral	O artigo 2 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, define estas como [...] unha actividade de natureza formativa realizada polos estudantes universitarios e supervisada polas Universidades, cuxo obxectivo é permitirlles aos mesmos aplicar e complementar os coñecementos adquiridos na súa formación académica, favorecendo a adquisición de competencias que os preparen para o exercicio de actividades profesionais, faciliten a súa empregabilidade e fomenten a súa capacidade de emprendemento. O Real Decreto mencionado establece no seu artigo 3 que, coa realización das prácticas académicas externas, se pretenden alcanzar os seguintes fins: a) Contribuír para a formación integral dos estudantes complementando a súa aprendizaxe teórica e práctica. b) Facilitar o coñecemento da metodoloxía de traballo adecuada á realidade profesional na que os estudantes han operar, contrastando e aplicando os coñecementos adquiridos. c) Favorecer o desenvolvemento de competencias técnicas, metodolóxicas, persoais e participativas. d) Obter unha experiencia práctica que facilite a inserción no mercado de traballo e mellore a súa empregabilidade futura. e) Favorecer a innovación, a creatividade e o emprendemento.			

Competencias de titulación	
Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias

A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Lideranza
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión da mesma a través do pensamento reflexivo e análise crítica, pensamento propio da argumentación e relacionando teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.	A1 A2 A3 A4 A5 A9 A11 A12	B1 B2 B3 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B20 B21
2. Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando sobre a práctica utilizando conxuntamente con outras persoas e profesionais distintas formas de pensamento, pensar para a acción e a relación.	A1 A2 A3 A4 A5 A9 A11 A12	B1 B2 B3 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B16 B17 B18 B19 B20 B21

3. Coñecer e dominar a distribución, organización e técnicas de planificación do traballo.	A1 A3 A9 A11 A12	B2 B6 B7 B8 B9 B13 B14 B16 B17 B18 B20 B21
4. Adquirir diferentes estratexias de aprendizaxe.		B1 B2 B7 B8 B15 B16 B17 B20
5. Manexar as diferentes fontes de información.		B1 B2 B3 B4 B5 B6 B13 B15 B16 B17 B19 B21
6. Dominar as tecnoloxías da información e da comunicación.	A7	B1 B2 B5 B6 B7 B8 B13 B15 B16 B17 B18 B20 B21
7. Regular os procesos de interacción e comunicación a través dunha comunicación oral e escrita fluída, e unha expresión adecuada das propias ideas e opinións tanto cos alumnos de 3 a 6 anos como co resto da comunidade educativa.	A6 A7 A10	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B21

8.Dominar a habilidade para adaptarse ás diferenzas individuais e de comunicación con outras persoas e grupos, claustros, titores, alumnado, etc.		B3 B4 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B16 B17 B18 B19 B20 B21
9.Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	A1 A2 A3 A6 A11 A12	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20 B21
10. Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión da mesma.	A1 A2 A3 A4 A5 A9 A11 A12	B1 B2 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B20 B21
11.Controlar e realizar un seguimento do proceso educativo e en particular do proceso de ensino-aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias precisas.	A1 A2 A3 A11 A12	B1 B2 B6 B7 B8 B9 B11 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B20 B21

12. Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.	A1 A2 A9 A11 A12	B1 B2 B6 B7 B8 B9 B11 B13 B14 B16 B17 B18 B20 B21
13. Participar nas actividades docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.		B1 B2 B6 B7 B8 B9 B11 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B20 B21
14. Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da propia contorna social participando nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan estabelecer nun centro.	A1 A2 A3 A9 A10 A11 A12	B1 B2 B3 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B16 B17 B18 B19 B20 B21

Contidos

Tema	
1. Observación e análise.	O contexto, o centro, a aula.
2. A lexislación educativa.	Circulares, ordes, decretos, leis.
3. Identificación de retos e deseño de respostas educativas.	.
4. Coñecemento do alumno.	.
5. Análise da acción docente: estratexias docentes, motivación?	.
6. A redacción e avaliación dos documentos obrigatorios de centro.	.
7. Deseño e desenvolvemento de unidades didácticas e adaptacións curriculares.	.
8. As didácticas específicas.	Plástica, educación física, linguas, matemáticas, ciencias naturais etc.
9. Os recursos didácticos e a innovación da práctica docente.	.
10. O perfil docente.	.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Debates	25	0	25
Prácticum	600	0	600
Foros de discusión	0	25	25
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	0	550	550

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Debates	A presentación de experiencias e reflexións realizadas durante as estadías no centro escolar e o intercambio de criterios entre os estudantes de prácticas servirán para compartir experiencias e para contrastar a propia visión de a realidade educativa.
Prácticum	O núcleo formativo fundamental do Prácticum desenvolverase mediante a participación no proceso de ensino e aprendizaxe da aula de educación infantil asignada (xeralista e de especialidade, se é o caso). O alumno de prácticas participará nas reunións dos equipos educativos dos que faga parte e colaborará nos proxectos de innovación e nas actividades extraescolares que o centro desenvolva. Así mesmo asistirá a todas as reunións e actividades organizadas para que os estudantes en prácticas coñezan en profundidade a realidade educativa da Educación Infantil.
Foros de discusión	As titorías semanais, individuais e colectivas, co coordinador e os titores da Universidade serviranlle de asesoramento aos estudantes. Analizaranse e valorarán os datos observados á luz das competencias técnicas adquiridas nas outras materias e proporanse directrices para desenvolver novas tarefas.

Atención personalizada

Metodoloxías	**Descrición**
Foros de discusión	O alumnado terá unha titorización académica que facilitará na medida do posíbel o desenvovlemento óptimo do Prácticum. Así mesmo, tamén contará cunha titorización no centro de prácticas.
Debates	O alumnado terá unha titorización académica que facilitará na medida do posíbel o desenvovlemento óptimo do Prácticum. Así mesmo, tamén contará cunha titorización no centro de prácticas.
Prácticum	O alumnado terá unha titorización académica que facilitará na medida do posíbel o desenvovlemento óptimo do Prácticum. Así mesmo, tamén contará cunha titorización no centro de prácticas.
Probas	**Descrición**
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	O alumnado terá unha titorización académica que facilitará na medida do posíbel o desenvovlemento óptimo do Prácticum. Así mesmo, tamén contará cunha titorización no centro de prácticas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticum	Informe da titora ou titor do centro, segundo o protocolo corresponde.	50
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	Asistencia e avaliación das reunións e outras actividades programadas mediante a elaboración dunha memoria de Prácticas segundo as normas establecidas pola Facultade.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A titora ou titor académico da universidade avaliará as prácticas desenvolvidas polos estudantes de conformidade cos criterios e fontes de información sinalados.

2. Para superar a materia do Prácticum o estudante deberá acadar o aprobado en cada un dos criterios de avaliación establecidos nos informes, tanto do titor/a do centro escolar como do titor/a académico.

3. A titora ou titor do centro escolar, como indica o art. 13 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de Novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, realizará e remitirá ao titor/a académico da Universidade a avaliación final.

4. Para facilitar o proceso de avaliación, antes do inicio das prácticas, o coordinador/a do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de avaliación na que se reflictan as diferentes competencias obxecto de mesma. Particularmente, no referente á Memoria de Prácticas, sinalar:

a. A Memoria das prácticas desenvolverase consonte o establecido no art. 14 do Real decreto 1707/2011, de 18 de Novembro.

b. A través da guía docente, así como por outro tipo de orientacións, a Comisión de Prácticas establecerá anualmente as recomendacións precisas para unha correcta elaboración da Memoria.

c. Para facilitar o proceso de avaliación cada titor ou titora contará coa correspondente folla de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

CEBRIÁN DE LA SERNA, M. Y MONEDERO MOYA, J. J. (2009). El e-portfolio y la e-rúbrica en la supervisión del practicum. En M. RAPOSO RIVAS, M. E. MARTÍNEZ FIGUEIRA, L. LODEIRO ENJO, J. C. FERNÁNDEZ DE LA IGLESIA y A. PÉREZ ABELLÁS (coord.), El practicum más allá del empleo: formación vs training (369-380). Santiago de Compostela: Imprenta universitaria.

CID SABUCEDO, A., DOMÍNGUEZ PRIETO, E. y RAPOSO RIVAS, M. (1998). La práctica reflexiva como medio de construcción del pensamiento práctico de tutores y tutorandos. En M. A. ZABALZA BERAZA (ed.), Los tutores en el practicum: Funciones, formación y compromiso institucional (219-234). Pontevedra: Diputación Provincial de Pontevedra.

GARCÍA FERNÁNDEZ, A. (2006). La tutoría y la relación profesor-alumno en la formación para la inserción laboral. Revista de Educación (Madrid), 341, 197-211.

GUTIÉRREZ CUENCA, L., CORREA GOROSPE, J. M., JIMÉNEZ DE ABERASTURI APRAIZ, E. y IBÁÑEZ ETXEBERRIA, A. (2009). El modelo reflexivo en la formación de maestros y el pensamiento narrativo: estudio de un caso de innovación educativa en el Practicum de Magisterio. Revista de Educación (Madrid), 350, 493-505.

IGLESIAS FORNEIRO, M. L. (2005). La tecnología audiovisual al servicio del practicum: el vídeo y la fotografía digital. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), El practicum como compromiso institucional: los planes de prácticas (1211-1214). Santiago: Unidixital.

LATORRE MEDINA, M. J. (2007). El potencial formativo del practicum: cambio en las creencias que sobre la enseñanza práctica poseen los futuros maestros. Revista de Educación (Madrid), 343, 249-273.

LOBATO FRAILE, C. (ed.) (1996). Desarrollo profesional y prácticas/practicum en la universidad. Bilbao: Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco.

MARTÍNEZ FIGUEIRA, M. E. (2010b). Ser tutor, ¿Cuestión de personalidad o de profesionalidad?. Revista Educativa de Orientación y Psicopedagogía, 21 (3), 1-6.

MOLINA RUIZ, E., IRANZO GARCÍA, P., LÓPEZ LÓPEZ, M. C. y MOLINA MERLO, M. A. (2008). Procedimientos de análisis, evaluación y mejora de la formación práctica. Revista de Educación (Madrid), 346, 335-361.

RAPOSO RIVAS, M. (2002). Contribuciones de las Tecnologías de la Información y la Comunicación al desarrollo del practicum de futuros docentes. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), Desarrollo de competencias personales y profesionales en el practicum (1-21). Lugo: Unicopia.

RAPOSO RIVAS, M. y SARCEDA GORGOSO, M.C. (2007). La integración de las TIC en la supervisión del Practicum. En A. CID SABUCEDO, M. MURADÁS LÓPEZ, M. A. ZABALZA BERAZA, M. GONZÁLEZ SANMAMED, M. RAPOSO RIVAS y L. IGLESIAS FORNEIRO (coord.), Buenas prácticas en el practicum (1091-1101). Santiago de Compostela: Imprenta universitaria.

SCHÖN, D.A. (1992). La formación de profesionales reflexivos. Hacia un nuevo diseño de la enseñanza y el aprendizaje en las profesiones. Barcelona: Paidós-MEC.

ZABALZA BERAZA, M. A (1989). Teoría de las Prácticas. La formación práctica de los profesores. En M. A. ZABALZA BERAZA (coord.), Actas del II Symposium sobre prácticas escolares (15-40). Pontevedra: Diputación Provincial de Pontevedra.

 (2004). Condiciones para el desarrollo del practicum. En Profesorado, Revista de curriculum y formación del profesorado, 8 (2), 1-22.

 (2005). El aprendizaje experiencial como marco teórico para el Practicum. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), El practicum como compromiso institucional: los planes de prácticas (19-34). Santiago: Unidixital.

 (2007). Buenas prácticas en el practicum: bases para su identificación y análisis. En A. CID SABUCEDO, M. RAPOSO RIVAS y A. PÉREZ ABELLÁS, El practicum: buenas prácticas en el Espacio Europeo de Educación Superior (7-34). Santiago: Tórculo.

ZEICHNER, H. (1993). A formaçao reflexiva de profesores: ideas e prácticas. Lisboa: Educa.

Recomendacións
Materias que continúan o temario
Traballo de Fin de Grao/P02G110V01991

Materias que se recomenda ter cursado previamente
Comunicación: Lingua española/P02G110V01101
Comunicación: Lingua galega/P02G110V01201
Educación: Desenvolvemento motor/P02G110V01202
Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/P02G110V01102
Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/P02G110V01205
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/P02G110V01104
Socioloxía: Socioloxía da educación/P02G110V01105
Antropoloxía: Pensamento e cultura/P02G110V01401
Aprendizaxe das ciencias da natureza/P02G110V01403
Didáctica da lingua e a literatura infantil/P02G110V01404
Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica/P02G110V01301
Educación: Titoría e orientación coa familia/P02G110V01303
Idioma estranxeiro I: Inglés/P02G110V01406
Idioma estranxeiro I: Francés/P02G110V01405
Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/P02G110V01304
Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/P02G110V01305
Educación física e a súa didáctica na idade infantil/P02G110V01503